

Ruttkay Sándor

Ruttkay Sándor szinte észrevétlenül nőtt a magyar rajzművészet mesterei közé. Nem mintha nem lettek volna művészetének elismerői, sőt rajongói, hanem azért, mert nem is olyan régen még a fiatalok stúdiójának tagjaként dolgozott, és valahogyan nem tartozott a fenegyerekek közé. Számára a kihívást tárgyban és előadásmódban is olyan dolog jelentette, ami az elmúlt évtizedekben éppen nem volt divatos, de talán éppen ezért volt hiánycikk.

Képeinek tárgya szinte kizárólag az ember. De nem az elillanó jelenhez, vagy más történeti korhoz kötött ember, hanem ami az Emberből minden korszakban ugyanaz, az úgynevezett „örök emberi”. Az ember nem egy-egy történeti szakasz elfogultságaival, túlzásaival - legyenek azok bármennyire termékenyek is -, hanem azok nélkül, úgy, amilyen a legjobb pillanataiban, örömeiben vagy drámai közepette. Az ember kapcsolatainak szépsége és kibontakozásának korlátai.

Ruttkay Sándor művészetének tárgyához kifejező eszközként elsősorban a vonalat alkalmazza. A klasszikus tárgyhoz megtalálta a rajznak azt a nemes formáját, amely emelkedetten is tud szárnyalni, de össze is tud töredezni a mondanivaló érdekében, s mint minden figyelemreméltó művészi megnyilatkozás, nem nélkülözi a humort sem. Ruttkay Sándornak ez a nem külső, hanem belső nagy formátumúság a vérében van- nem idézi a klasszikusokat, hanem így alakít a maga módján. Mi mégis a mai, a napjainkhoz kötődő vonalaiban -, ami miatt nem állíthatjuk azt, hogy valamilyen elavult akadémikus lenne? Ez tipikusan századunk terméke, a spontaneitás, az automatizmus, amely az álom és a félébrenlét ösztönös vágyait, megérzéseit emeli a tudatba, s egészen sajátos benne, hogy ezzel a módszerrel nem a durvát, a retteneteket, hanem a szépet, a harmónikusot szuggerálja. Lazán hurkolódó vonalai szépséggé válnak, nemes fejekké és gyönyörű beszédes kezekké.

Azt mondják, hogy a rajztudásról a emberi kezek ábrázolása árulkodik leginkább. Nos, Ruttkaynál hibátlan kezekkel találkozunk. A lebegő vonalak közé a valóságot bűvöli, vagy inkább annak égi mását.

A vonalak mellett szólnunk kell színeiről is, mely melyeknek takarékos, de éppen a megfelelő helyen való használatával azt éri el, hogy rajzai elhiteket magukról, hogy festmények. Olykor csak a papír és a vonal színének megválasztásáról van szó, máskor a rajzot átkaroló, körüllebegő, vagy a rajz ölelésében megbúvó színek, amely kiemeli, aláhúzza a mondanivalóját, és egyénivé, mással összetéveszthetlenné teszi munkáit. Ezeknek a színeknek a világító, sokszor neonszerű hatása is sokat árul el a művek maiságáról.

Ruttkay Sándor művei valamilyen történés folyamatába engednek betekintést. Nemritkán a Biblia vagy az antik mitológiai ismert alakjai is színre lépnek bennük. Feltehetjük a kérdést: mit is ábrázolnak ezek

a rajzok? Illusztrációk talán? Igen, illusztrációk. De nem valamilyen más szerző művének az illusztrációi, hanem a művész saját gondolatainak, álmainak, vágyainak teremtményei. Egy ma igen ritka jelenséget képviselnek: a poézist. Ebben az esetben úgy nevezhetnénk, hogy „vizuális költészet”.

Haulisch Lenke

Mesterei: Kling György, Kirchmayer Károly, Benedek György.

Egyéni kiállításai:

1978 • Csili Galéria, Budapest

1980 • Eötvös Klub, Budapest

1985 • Fővárosi Művelődési Ház, Budapest [Barkóczi Józseffel]

1991 • Nagy Balogh Terem, Budapest

1992 • Csók Galéria, Budapest

1993 • Művelődési Ház, Hajdúszoboszló

1993, 1995 • Zichy Galéria, Leiden (NL)

1995 • Művelődési Ház, Dombóvár

1997 • Horváth Galéria, Nagycenk

1998 • Wittlich (D)

1999 • Magyar Kultúra Háza, Berlin [Bereczky Ildikóval, Gál Dezsővel, Kubinyi Zsuzsával].

Csoportos kiállítások:

1985 • III. Nürnbergi Nemzetközi Rajztriennálé

1986 • Linz

1987 • Humor és Szatíra Nemzetközi Fesztivál, Gabrovo (BG)

1991 • Békéscsaba

2000 • Csoportkép nővel, Sziget Galéria, Budapest

Művei közgyűjteményben:

Megyei Könyvtár, Békéscsaba

Nógrádi Történeti Múzeum, Salgótarján.

Irodalom:

HAULISCH L.: Illusztrált gondolatok, Ring, 1992. december 16.

SZAKOLCZAY L: Grotesz, légiesített világ, Tiszatáj, 1998/6.

Horváth
&
Lukács